

SUPLIMENT FONDURI EUROPENE

Infrastructura de transport și Valul Renovării, cele mai accesate componente din PNRR

2 septembrie 2022

Au trecut 11 luni de la vizita de la București a președintei Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, în care eram anunțați că oficialii de la Bruxelles sunt de acord cu Planul Național de Redresare și Reziliență al țării noastre și ne-am fi așteptat ca, în acest timp, mai ales că UE ne-a livrat un avans de 3,7 miliarde euro din cei 29,2 miliarde euro, să

vedem demarată implementarea mai multor proiecte, pentru că guvernanții ne-au asigurat că în documentul respectiv au trecut proiectele mature.

Din păcate, numai proiectele privind infrastructura de transport și cele finanțate din componenta Valul Renovării se află pe drumul implementării, iar acest lucru este îngrijorător dacă luăm în calcul că alocarea totală pentru PNRR s-a diminuat cu 2,1 miliarde euro, deoarece anul trecut țara noastră a înregistrat o creștere economică peste aceea luată în calcul la întocmirea și aprobarea documentului respectiv.

În ceea ce privește proiectele derulate prin finanțările europene, vicepremierul Sorin Grindeanu, ministrul Transporturilor, a anunțat că, de la începutul anului 2022 și până la 1 august, ministerul de resort a semnat contracte de 4,7 miliarde euro pentru infrastructura de transport rutier și feroviar.

"În viziunea noastră sectorul transporturilor contribuie și va contribui la ieșirea din această situație dificilă. Toate măsurile economico-sociale sunt corelate cu șantierele de infrastructură mare. Prin transpunerea acestor proiecte de infrastructură în lucrări și șantiere se realizează de fapt liantul între investiții pentru a crește nivelul de trai în fiecare regiune a țării. Noi construim aceste politici, viziune, încă de la preluarea mandatului. De la începutul anului și până acum avem 332 kilometri m lansat în licitații și diferite stadii. În 2021 s-au lansat 70 kilometri. De la 1 ianuarie până la 1 august vorbim de 332 de kilometri. Nu puteam să construim nici kilometri de autostradă, nici de cale ferată, dacă nu aveam contracte încheiate în această perioadă. În construire acum sunt 207 kilometri de autostradă, 61 kilometri de drum expres, iar pentru alți 130 kilometri de autostradă au fost semnate deja contractele și vor intra în construire în perioada următoare", a declarat vicepremierul Sorin Grindeanu.

Ministrul Transporturilor a mai arătat că aproape 1.000 kilometri de linie de cale ferată sunt în curs de modernizare.

"Pe zona feroviară sunt peste 250 kilometri de cale ferată în curs de modernizare, pentru alți 162 kilometri au fost desemnați câștigători, iar pentru 166 kilometri de cale ferată au fost depuse ofertele și vor intra în execuție în perioada următoare. Ajungem undeva la 1.000 kilometri adunând toate aceste programe pe care le aminteam mai devreme. V-aș prezenta faptul că de la începutul anului și până la 1 august la Ministerul Transporturilor s-au semnat contractele pe toate tipurile de transport de aproximativ 4,7 miliarde euro. Cel mai bun an în trecut, în istorie, a fost în urmă cu 2-3 ani, când au fost semnate contracte în valoare totală de aproximativ 2 miliarde lei. Cu alte cuvinte, în primele 8 luni ale anului 2022 am ajuns aproape de 5 miliarde, iar până la finalul anului eu cred că vom depăși suma de 8 miliarde, așa cum ne-am propus", a afirmat recent Sorin Grindeanu.

Printre autostrăzile care vor fi finanțate în perioada următoare din PNRR, se numără Autostrada Moldovei, A7, Autostrada Unirii - Târgu Mureș-Iași, tronsonul de autostradă Sibiu-Pitești, iar una dintre rutele feroviare finanțate cu prioritate va fi Caransebeș-Lugoj-

Timișoara-Arad, pentru care a fost deja atribuit și semnat contractul pentru reabilitarea integrală a tronsonului de cale ferată ce se întinde pe 162 kilometri.

Din păcate, lucrurile trenează în privința realizării metroului din Cluj Napoca și a inelului feroviar din jurul Capitalei, obiective prinse în PNRR. Se pare însă că se pun în mișcare proiectele privind achiziționarea de material rulant pentru transportul feroviar sustenabil, verde, de persoane, deoarece a fost demarată procedura de achiziție pentru 12 trenuri cu hidrogen, investiție care se ridică, împreună cu costurile de mentenanță și aprovizionare cu hidrogen pentru 30 de ani, la peste un miliard de euro.

Eficientizarea energetică și construcția de creșe - programele accesate de autoritățile locale

În afara Ministerul Transporturilor, se pare că și Ministerul Dezvoltării și-a luat deja o parte importantă din PNRR, deoarece a finalizat evaluarea tuturor proiectelor depuse în cadrul Componentei 5 - Valul renovării, a semnat 28 contracte de finanțare și chiar a efectuat primele plăți pentru acestea, a anunțat ministrul Cseke Attila.

În perioada 1 aprilie 2022 - 30 mai 2022, au fost depuse 1437 cereri de finanțare pentru apelurile de proiecte aferente Componentei 5 - Valul Renovării, pe platforma electronică a MDLPA. Prin Componenta 5, România beneficiază de fonduri pentru eficientizarea energetică, asigurarea siguranței seismice și la incendiu a 4.333 blocuri de locuințe și clădiri publice. Ministerul asigură și o supracontractare cu 30% a acestor fonduri, în vederea accesării integrale de către țara noastră a finanțării europene.

"Valul renovării a fost cel mai mare apel de proiecte lansat până acum, cu cea mai mare finanțare din PNRR, iar numărul record de cereri depuse demonstrează că există o nevoie mare pentru renovarea clădirilor, măsura propusă de noi, prin care nu cerem cotă-parte de la locatari sau de la autoritățile locale, fiind, de asemenea, necesară", a precizat ministrul Cseke Attila.

De la închiderea apelului de proiecte și până în prezent, Ministerul Dezvoltării a semnat 28 de contracte de finanțare prin Componenta, pentru renovarea integrată și creșterea eficienței energetice a unor clădiri publice.

Pe lângă Valul Renovării, Ministerul Dezvoltării a finalizat și apelul privind realizarea de creșe noi, proiectele respective fiind finanțate și ele din PNRR. Autoritățile administrației publice locale au depus 228 cereri de finanțare pentru construirea de creșe noi, moderne și prietenoase cu mediul - a declarat ministrul dezvoltării, Cseke Attila, după închiderea apelurilor de proiecte.

Acest lucru a fost posibil deoarece Ministerul Dezvoltării a lansat, anul trecut, un apel de proiecte pentru construcția unor creșe noi, moderne și eficiente din punct de vedere

energetic, finanțate din fonduri guvernamentale. 64 dintre cererile primite pentru acest apel de proiecte vor fi finanțate acum din PNRR.

În urma finalizării apelurilor de proiecte, 64 de creșe pot primi finanțare, iar pentru 22 dintre ele a fost semnat și contractul de execuție, iar celelalte 42 sunt în procedură de licitație publică și urmează să fie încheiate contractele de execuție a lucrărilor.

Beneficiind de o finanțare în valoare de aproape 300 milioane euro din PNRR, Ministerul Dezvoltării va construi peste 100 de creșe noi, moderne și prietenoase cu mediul. 64 vor fi cele preluate, iar pentru restul a fost derulat un alt apel de proiecte, care s-a încheiat în această vară.

Totodată, Ministerul Dezvoltării a pus la dispoziția autorităților interesate proiecte-tip, grăbind semnificativ procesul de construcție și diminuând costul total, prin eliminarea necesității de a proiecta fiecare creșă în parte.

Creșele nZEB (near-Zero Energy Building) vor fi dotate cu panouri solare și fotovoltaice, pentru asigurarea necesarului de energie și apă caldă din surse regenerabile, iar anvelopa clădirii va fi foarte bine izolată termic, cu uși și geamuri izolante. Clădirile vor fi, de asemenea, dotate cu pompe de căldură cu puțuri forate în mare adâncime, care asigură un agent termic de 10 Celsius, indiferent de anotimp. Vara pot fi folosite pentru răcirea spațiului, iar iarna ajută la încălzire, fiind nevoie de un aport de energie redus pentru a încălzi creșele pornind de la 10 . În același timp, aceste creșe vor reduce impactul fenomenului de efect de seră, iar clădirile vor avea sisteme inteligente, digitale de management al acestor resurse, și, în acest fel, cheltuielile vor fi mici.

În funcție de mărimea lor, noile creșe vor asigura locuri pentru 40-110 copii și vor avea săli de joacă, dormitoare, sală pentru festivități, bucătărie și spălătorie proprii, cabinet medical, spații administrative și spațiu de joacă amplu, în aer liber.

În prezent, în creșele de stat, sunt locuri disponibile pentru mai puțin de 4% dintre copiii de vârstă antepreșcolară, aproximativ 16.000 copii. Construcția creșelor finanțate prin PNRR, până în anul 2025, va asigura încă 7.450 locuri, la care se adaugă locurile în creșele construite de Ministerul Dezvoltării cu finanțare din bugetul național.

25 de spitale, modernizate prin PNRR

În ultimele luni și infrastructura din sistemul de sănătate publică a intrat în atenția cetățenilor odată cu punerea în consultare publică de Ministerul Sănătății a criteriilor pe baza cărora vor fi selecționate spre finanțare din PNRR 25 de spitale din țară.

Ministerul Sănătății a prezentat și o listă cu indicatori care trebuie îndepliniți în procesul de modernizare. De pildă, este obligatoriu ca după modernizare, spitalele să își reducă considerabil consumul de energie.

"Noi trebuie să facem cel puțin 25 de obiective din această listă de 49. Ce indicatori trebuie îndepliniți? Cel puțin 1500 de paturi trebuie să fie într-o clădire cu un consum energetic aproape de zero și cel puțin 1300 de paturi în clădiri NZEB plus care înseamnă să aibă un necesar de energie primară cu 20% mai mic decât cerința pentru clădirile al căror consum de energie este aproape egal de zero, deci niște clădiri verzi", a declarat Alexandru Rafila, ministrul Sănătății.

Bugetul pentru modernizarea unităților spitalicești este de 1,7 miliarde de euro, iar o parte din bani sunt destinați achiziționării de aparatură medicală nouă, în timp ce restul sumei va fi direcționat către construcția de spitale noi.

"Avem un buget de 1,7 miliarde - 1,89 miliarde euro pentru infrastructura spitalicească nouă, din care 635 milioane euro pentru echipamente și aparatură medicală. E o proporție corectă, cam 35%, reprezintă aparatura medicală din cadrul investiției într-o unitate spitalicească", a mai spus Alexandru Rafila.

Pe lângă criteriile privind unitățile de sănătate publică, Ministerul Sănătății a lansat la începutul lunii august și un apel de proiecte prin care medicii de familie, pe baza celor peste 180 milioane euro alocați din Planul Național de Redresare și Reziliență, își vor putea renova și dota cabinetele medicale.

Practic prin PNRR 3000 de medici de familie sau asocieri de cabinete medicale de medicină primară vor putea să renoveze și să doteze cabinetele cu echipamente medicale precum electrocardiograf digital, ecograf portabil, dar și cu echipamente IT. În plus, medicii de familie vor putea investi și în monitoare pentru funcții vitale precum frecvența cardiacă, tensiunea arterială non-invazivă, pulsoximetria, temperatura sau spirometrul digital, dar și multe altele.

Pentru dotarea cu echipamente și mobilier, fiecare cabinet medical sau asociere de cabinete va avea acces la fonduri în valoare de 45.000 de euro fără TVA. Pentru renovare, medicii pot solicita fonduri de până la 15.000 de euro fără TVA.

Alocarea se face pe baza investiției 1 - "Cabinete ale medicilor de familie sau asocieri de cabinete de asistență medicală primară" din cadrul Componentei 12 - Sănătate, din PNRR.

Apeluri de proiecte pentru eficiența energetică în sectorul industrial

Și Ministerul Energiei a lansat în acest an câteva apeluri de proiecte ce urmează a fi implementate cu sprijinul finanțării din PNRR. Unul dintre aceste apeluri s-a încheiat în 31 august și privește Măsura de investiții 5 - Sprijinirea investițiilor în modernizare,

monitorizarea și eficientizarea consumului de energie la nivelul operatorilor economici în vederea asigurării eficienței energetice în sectorul industrial.

Prin realizarea proiectelor finanțabile în cadrul acestei scheme de ajutor se urmărește finalizarea a cel puțin 50 de proiecte de eficiență energetică în industrie, prin care să se obțină o reducere cu cel puțin 30% a emisiilor indirecte și directe a gazelor cu efect de seră.

Valoarea maximă a ajutorului de stat care poate fi acordat prin prezenta măsură, în baza art. 38 - Ajutoarele pentru investiții în favoarea măsurilor de eficiență energetică, din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat, este de maxim 1,2 milioane euro pentru o întreprindere, reprezentând 30% din costurile eligibile la care se adaugă bonusurile conform punctului 1.7. Finanțarea este eligibilă pentru un singur proiect (definit ca o singură intervenție și/sau pachet de intervenții) la nivelul unei întreprinderi, indiferent de numărul de sucursale/puncte de lucru/filiale pentru care aplică.

Solicitanții eligibili sunt: operatori economici - microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, dar și întreprinderi mari, entități cu personalitate juridică înregistrate în România și care activează în conformitate cu legislația națională în domeniu, pe teritoriul României, respectând condiția înregistrării la ONRC.

Bugetul total estimat al schemei este echivalentul în lei a sumei de 62 milioane euro, fonduri europene nerambursabile asigurate prin Mecanismul de Redresare și Reziliență în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență - Componenta 6 Energie.

În această perioadă, până pe 15 septembrie, se desfășoară și apelul de proiecte privind Măsura de investiții 3 - Dezvoltarea de capacități de producție pe gaz, flexibile și de înaltă eficiență, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în sectorul încălzirii centralizate, în vederea atingerii unei decarbonizări profunde. Investiția va asigura furnizarea de energie termică consumatorilor, în contextul eliminării treptate a cărbunelui/lignitului din procesul de producție a energiei electrice.

Obiectivul măsurii de investiții I.3 din cadrul PNRR este de a face investiții în unități/centrale de producție a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență, în sectorul încălzirii centralizate, flexibile, prin folosirea gazului natural, pregătite pentru amestec cu gazele regenerabile/ cu emisii reduse de carbon, inclusiv hidrogen verde, oferind centralelor posibilitatea să atingă pe durata de viață economică, pragul de maximum 250g CO₂ eq/KWh.

Proiectele finanțabile în cadrul apelului trebuie să asigure construcția sau modernizarea unor unități de producție a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență în sectorul încălzirii centralizate, pe gaze, flexibile și de înaltă eficiență, cogenerare. Investițiile trebuie să înlocuiască cel puțin aceeași capacitate a unor centrale electrice și/ sau a unor centrale de producere a energiei termice cu emisii semnificativ mai mari de

dioxid de carbon (de exemplu, pe bază de cărbune, lignit sau petrol), astfel ducând la o scădere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Prin realizarea acestor proiecte se urmărește creșterea cu aproximativ 300 MW a puterii instalate în cogenerare în sistemul încălzirii centralizate.

Solicitanții eligibili sunt:

- Societățile (întreprinderi mici, mijlocii și mari) constituite conform prevederilor legii 31/1990 sau conform dispozițiilor legii 346/2004, care au ca obiect de activitate producerea energiei electrice și termice în cogenerare (CHP) în sectorul încălzirii centralizate, în sensul legii 325/2006.

- Unități administrativ teritoriale (UAT)/subdiviziunile administrativ-teritoriale, definite prin legea 215/2001, care produc energie termică în scopul furnizării în rețeaua de transport și distribuție pentru asigurarea serviciului public de alimentare cu energie termică.

Bugetul total estimat al schemei este echivalentul în lei a sumei de 388,05 milioane euro, din care 298,5 milioane euro sunt fonduri europene asigurate prin PNRR, iar restul de 89,55 milioane euro sunt fonduri naționale prin aplicarea procentului de supracontractare de 30%.

Sursa: <https://www.bursa.ro/>